

NAUJIENLAIŠKIS

TARPTAUTINĖS SANKCIJOS

TURINYS:

EUROPOS SĄJUNGA - 2

LIETUVA - 6

JUNGTINĖ KARALYSTĖ - 8

JUNGTINĖS AMERIKOS VALSTIJOS - 11

KANADA - 16

2023 m. rugsėjo 12 d. Europos Komisija atnaujino **DUK dėl sankcionuotų prekių importo, pirkimo ir perdavimo**.

Atnaujintame DUK nurodoma, kad vadovaujantis Europos Teisingumo Teismo praktika, **sankcijos turi būti aiškinamos plačiai**, be kita ko, siekiant užtikrinti priimtų draudimų veiksmingumą ir išvengti jų apėjimo. **Nacionalinės kompetentingos institucijos (NKI) turi įvertinti kiekvieną situaciją ir atitinkamai įgyvendinti draudimus.**

Vadovaujantis Tarybos Reglamento (ES) Nr. 833/2014 3i straipsniu, **draudžiama tiesiogiai ar netiesiogiai įsigyti, importuoti ar perduoti į Sąjungą XXI priede išvardytas prekes**, iš kurių Rusija gauna reikšmingas pajamas ir todėl gali vykdyti veiksmus, kuriais destabilizuojama padėtis Ukrainoje, jei jų kilmės šalis yra Rusija arba jos eksportuotos iš Rusijos. **Šis draudimas apima ir motorines transporto priemones (automobilius), kurių KN kodas 8703.**

Pažymėtina, kad **motorinės transporto priemonės yra prekių kategorija, kuria naudojamosi sankcijoms apeiti**, todėl NKI turi skirti joms ypatingą dėmesį. Nėra svarbu, ar transporto priemonės naudojamos asmeniniais ar komerciniais tikslais, jei jos priskiriamos KN kodams, išvardytiems XXI priede (pvz., KN kodas 8703) ir yra Rusijos kilmės arba eksportuojamos iš Rusijos. Atitinkamai tai būtų taikoma Rusijoje registruotoms transporto priemonėms, turinčioms rusišką valstybinį numerį. Jų galimo buvimo Sąjungoje trukmė ir muitinės procedūros, kurios joms bus taikomos (pvz., išleidimas į laisvą apyvartą arba laikinas įvežimas), taip pat nėra svarbios.

Atkreiptinas dėmesys, kad prekėms, kurios kelia mažesnę riziką sankcijų apėjimui, pavyzdžiui, asmeninės higienos reikmenims ar drabužiams, kuriuos dėvi keliautojai arba kurie yra jų bagaže ir kurie **aiškiai skirti tik asmeniniam naudojimui kelionės metu**, NKI turėtų toliau taikyti draudimą **proporcingai ir pagrįstai**.

- konsoliduota **DUK** versija (atnaujinta 2023.09.12).

ES, JAV, JK ir Japonija paskelbė kontroliuojamų aukšto prioriteto karo lauko prekių sąrašo atnaujinimus

2023 m. rugsėjo 14 d. ES ir tarptautiniai partneriai paskelbė svarbius kontroliuojamų aukšto prioriteto karo lauke randamų prekių sąrašo atnaujinimus.

Pažymėtina, kad ES, JAV, JK, ES ir Japonija 2023 m. birželio mėn. paskelbė **38 prioritetinių karo lauke randamų prekių sąrašą**. Sąrašas suskirstytas į **keturias pakopas**, pagal prekių svarbos laipsnį.

ES, glaudžiai bendradarbiaudama su partneriais, į sąrašą įtraukė papildomai **7 prekių kodus**, įskaitant **guolius**, reikalingus sunkiasvorėms transporto priemonėms ar kitoms mašinoms ir **antenas**, naudojamas navigacijos sistemose. Atitinkamai, šiuo metu aukšto prioriteto mūšio lauko prekių sąrašė iš viso yra **45 dvejopo naudojimo ir pažangiųjų technologijų prekės, kurioms taikomos sankcijos** ir kurios yra itin svarbios Rusijos ginkluotės sistemoje. Be to, siekiant didesnio aiškumo, **trečios pakopos prekės buvo suskirstytos į mechanines ir nemechanines prekes.**

Daugiau informacijos (anglų k.): [List of High Priority Battlefield Items \(Version of September 2023\)](#)

ES šešioms asmenims nustatė sankcijas pagal visuotinį sankcijų už žmogaus teisių pažeidimus režimą

2023 m. rugsėjo 8 d. Taryba nusprendė nustatyti ribojamąsias priemones **šešioms asmenims**, atsakingiems už šurkščius žmogaus teisių pažeidimus Rusijos Federacijoje ir Rusijos laikinai okupuotose Ukrainos teritorijose, įskaitant nuomonės ir saviraiškos laisvės pažeidimus. Atitinkamai buvo priimti Tarybos Sprendimas (BUSP) **2023/1716** ir Tarybos Įgyvendinimo Reglamentas **2023/1715**.

Į sąrašą įtraukti asmenys yra, be kita ko, **prokurorai ir teisėjai**, dirbantys teismuose, kuriuos Rusijos okupacinės pajėgos yra įsteigusios neteisėtai aneksuotame Kryme. Be to, į sąrašą įtraukti **du Rusijos Federacijos federalinės saugumo tarnybos (FSB) nariai**.

ES ribojamosios priemonės pagal visuotinį sankcijų už žmogaus teisių pažeidimus režimą šiuo metu taikomos iš viso **67 asmenims ir 20 subjektų**. Į sąrašą įtrauktų asmenų ir subjektų **turtas įšaldomas**, o ES piliečiams ir įmonėms **draudžiama sudaryti jiems galimybę naudotis lėšomis**. Fiziniais asmenims dar taikomas ir **draudimas keliauti**, o tai reiškia, kad jie negali atvykti į ES teritoriją arba vykti per ją tranzitu.

Daugiau informacijos (lietuvių k.): [Žmogaus teisių pažeidimai Ukrainoje. ES šešioms asmenims nustatė sankcijas pagal visuotinį sankcijų režimą.](#)

ES teismas paliko galioti ribojamąsias priemones 6 Rusijos asmenims

2023 m. rugsėjo 6 d. ES Bendrasis Teismas atmetė M.Gutseriev prašymą išbraukti jį iš sankcijų sąrašo (ES sankcijos jam nustatytos 2021 m. birželio mėn).

ES Bendrojo Teismo 5-oji kolegija nusprendė, kad **ES Taryba nepadarė klaidų**:

- aiškindama įtraukimo į sąrašą kriterijų „parama Baltarusijos režimui/nauda iš Baltarusijos režimo“ kaip apimantį nefinansinio pobūdžio paramą/naudą; ir
- padarydama išvadą, kad M.Gutseriev gavo naudos iš prezidento A. Lukašenkos režimo ir jį rėmė.

Nuoroda į Teismo sprendimą (anglų k.): [CURIA - Documents \(europa.eu\)](#)

ES Teismas atmetė M. Gutseriev prašymą išbraukti jį iš ES sankcijų sąrašo

2023 m. rugsėjo 6 d. ES Bendrasis Teismas atmetė **G.Timchenko ir jo žmonos E.Timchenko** ieškinius dėl Tarybos nustatytų ribojamųjų priemonių. G.Timchenko ir J.Timchenko bylos nagrinėjimo metu teigė, kad Taryba tinkamai nepagrindė jiems nustatytų ribojamųjų priemonių, tačiau ES Bendrasis Teismas atmetė šį argumentą, nurodydamas laikraščių straipsnius, kuriuos teismas laikė patikimais šaltiniais.

Kiti rusai, kurių ieškiniai buvo atmesti - tai plieno magnatas **D.Pumpyanskiy**, jo žmona Galina ir jų sūnus Aleksandras bei buvęs Yandex generalinis direktorius **T. Khudaverdyan**. Pažymėtina, kad D.Pumpyanskiy byloje, Bendrasis Teismas konstatavo, kad, priešingai, nei teigė D. Pumpyanskiy, Tarybos pateikti įrodymai leidžia daryti išvadą, kad jo įtraukimas į sankcijų sąrašą yra pagrįstas, nes jis **gali būti laikomas įtakingu verslininku**, vykdančiu veiklą naftos ir dujų pramonės sektoriuose, suteikiančiuose Rusijos vyriausybei svarbų pajamų šaltinį. Dėl G.Pumpyanskaya įtraukimo į sankcijų sąrašą Bendrasis Teismas priminė, kad ji yra **susijusi su vyru dėl šeimos santykių ir verslo ryšių**, atsižvelgiant į jų abiejų pareigas TMK, Sinara grupėje ir fonde BF Sinara.

Daugiau informacijos (lietuvių ir prancūzų k.):

- [Karas Ukrainoje: Bendrasis Teismas atmetė Dmitry Alexandrovich Pumpyanskiy ir Galina Evgenyevna Pumpyanskaya ieškinius dėl Tarybos nustatytų ribojamųjų priemonių;](#)
- [CURIA - Documents \(europa.eu\);](#)
- [CURIA - Documents \(europa.eu\);](#)
- [CURIA - Documents \(europa.eu\).](#)

ES teismas V.Rashnikov byloje pateikė Rusijai taikomų sankcijų įtraukimo į sąrašą kriterijaus aiškinimą

2023 m. rugsėjo 13 d. ES Bendrasis Teismas atmetė V.Rashnikov ieškinį, kuriuo jis siekė panaikinti jam nustatytas ES ribojamąsias priemones. Pažymėtina, kad V.Rashnikov buvo įtrauktas į ES sankcijų sąrašą remiantis tuo, kad būdamas „MMK Iron & Steel Works“ valdybos pirmininkas buvo „įtakingas verslininkas, veikiantis ekonomikos sektoriuose, kurie yra didelių pajamų šaltinis Rusijos Federacijos vyriausybei“. Teismo teigimu, šis **kriterijus yra aiškus ir nėra diskriminacinis ir (arba) neproporcingas.**

Teismas pažymėjo, kad kriterijus „įtakingas verslininkas, veikiantis ekonomikos sektoriuose, kurie yra didelių pajamų šaltinis Rusijos Federacijos vyriausybei“ reiškia asmens svarbą atsižvelgiant į jo profesinį statusą, ekonominę veiklą, funkcijas, turimo kapitalo dydį ir pan. O **ekonomikos sektoriai**, kuriuose jie veikia, turi sudaryti **reikšmingą pajamų šaltinį vyriausybei** (šiuo atveju - metalurgijos sektorius). Atitinkamai Tarybai nereikėjo įrodyti jokių kitų sąsajų su režimu. Teismo nuomone, pakartotinai įtraukdama asmenį į sankcijų sąrašą, Taryba gali remtis įrodymais, kurie pagrindė pirminį įtraukimą į sąrašą, tačiau turi apsvarstyti, ar pasikeitė aplinkybės ir faktai.

Nuoroda į Teismo sprendimą (anglų k.): [CURIA - Documents \(europa.eu\)](#)

Individualių ES sankcijų už Ukrainos teritorinio vientisumo pažeidimus taikymas pratęstas dar šešioms mėnesiams

2023 m. rugsėjo 13 d. Taryba nusprendė dar šešioms mėnesiams, **iki 2024 m. kovo 15 d.**, pratęsti ribojamųjų priemonių taikymą **asmenims ir subjektams, kurie yra atsakingi už kenkimą Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei arba už kėsintis į juos.**

Esamos ribojamosios priemonės - tai fiziniams asmenims taikomi **kelionių apribojimai**, taip pat **turto įšaldymas ir draudimas leisti** į sąrašą įtrauktiems asmenims ir subjektams **naudotis lėšomis ar kitais ekonominiais ištekliais.**

Sankcijos toliau bus taikomos iš viso **beveik 1800 asmenų ir subjektų**, daugeliui iš jų jos taikomos reaguojant į Rusijos vykdomą nepateisinamą ir neišprovokuotą karinę agresiją prieš Ukrainą.

Daugiau informacijos (lietuvių k.): [Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą: Individualių ES sankcijų už teritorinio vientisumo pažeidimus taikymas pratęstas dar šešioms mėnesiams](#)

Nustatytas 10-as ribojamųjų priemonių rinkinys Iranui

2023 m. rugsėjo 15 d. Taryba nustatė dešimtąjį ribojamųjų priemonių rinkinį, į kurį įtraukė dar **keturis asmenis ir šešis subjektus**, atsakingus už sunkius žmogaus teisių pažeidimus Irane. Priimtas ribojamųjų priemonių rinkinys yra parengtas atsižvelgiant į vyriausiojo įgaliotinio deklaraciją Europos Sąjungos vardu, kuri skirta **Mahsos Amini nužudymo metinėms paminėti.** Ji buvo nužudyta 2022 m. rugsėjo 16 d., kai buvo sulaukyta Irano dorovės policijos.

Atitinkamai buvo priimti Tarybos Įgyvendinimo Sprendimas (BUSP) **2023/1780** ir Tarybos Įgyvendinimo Reglamentas **2023/1779**.

Į sąrašą įtrauktas Islamo revoliucijos gvardijos (IRGC) Imam Ali centrinės saugumo būstinės vyriausiojo vado pavaduotojas ir Mazandarano bei Farso provincijų policijos vadai. Taryba taip pat nusprendė į sąrašą įtraukti Kachui kalėjimą ir jo direktorių, Sanandadžo, Zahedano ir Isfshano kalėjimus, taip pat agentūrą „Tasnim News“ kartu su Aukščiausiąja kibernetinės erdvės taryba.

Ribojamosios priemonės dabar taikomos iš viso **227 asmenims ir 43 subjektams**. Jos apima **turto įšaldymą, draudimą atvykti** į Europos Sąjungą ir **draudimą leisti** į sąrašą įtrauktiems asmenims ir subjektams naudotis **lėšomis ar ekonominiais ištekliais**. Taip pat **uždrausta eksportuoti** į Iraną **įrangą**, kuri gali būti naudojama **vidaus represijoms**, ir **telekomunikacijų stebėsenos** įrangą.

EUROPOL paskelbė ataskaitą apie finansinius nusikaltimus, įskaitant sankcijų vengimą

2023 m. rugsėjo 11 d. Europos policijos biuras (EUROPOL) paskelbė **ataskaitą**, kurioje vertinamos finansinių nusikaltimų keliamos grėsmės ES lygmeniu, įskaitant **sankcijų vengimo** ir jo **sąsajų su organizuotu nusikalstamumu** analizę, kurioje įvardijami:

- metodai, naudojami sankcijoms apeiti;
- sankcijų ir pinigų plovimo ryšys; ir
- teisėsaugos institucijų atliktas kriptos platformos, kuri, kaip įtariama, buvo naudojama neteisėtoms lėšoms, priklausančioms Rusijos subjektams, kuriems taikomos sankcijos, plauti, atvejo tyrimas.

Kaip pavyzdžiui, ataskaitoje nurodoma, kad praėjusiais metais buvo gauta pranešimų apie ES šalyse aptiktus asmenis, kurie turėjo dideles grynujų pinigų sumas (kai kuriais atvejais - milijonus eurų) arba bandė įvažiuoti į ES iš Ukrainos su didžiulėmis grynujų pinigų sumomis. Nors pinigų kilmės nustatyti nepavyko, įtariama, kad kai kurie iš šių asmenų galėjo veikti kaip **trečiųjų šalių**, bandančių plauti neteisėtas lėšas arba galbūt išvengti ES sankcijų, **pinigų mulai**. Taip pat nustatyta daug atvejų, kai rusakalbiai asmenys bandė kontrabanda iš ES į Rusiją pervežti dideles sumas eurų grynaisiais pinigais, kurie, kaip įtariama, yra susiję su **rusakalbių nusikalstamais sindikatais**. Atkreipiamas dėmesys, kad be grynujų pinigų operacijų, **kripto valiutos** taip pat gali būti naudojamos pinigų plovimo schemose, susijusiose su sankcijų vengimu.

Europos Komisija paskelbė 2024 m. dvejojo naudojimo prekių kontrolės sąrašo projektą

2023 m. rugsėjo 15 d. Europos Komisija priėmė **Deleguotąjį reglamentą**, kuriuo **atnaujinamas** Reglamento (ES) 2021/821 I priede pateiktas **ES dvejojo naudojimo prekių eksporto kontrolės sąrašas**.

Atnaujintas sąrašas suderintas su sprendimais, priimtais 2022 m. daugiašalio eksporto kontrolės režimo Vasenaro susitarime (WA), Raketų technologijų kontrolės režime (MTCR) ir Branduolinių medžiagų tiekėjų grupėje (NSG).

Jei Taryba ir Europos Parlamentas per **du mėnesius** nepareikš prieštaravimų, Komisijos deleguotasis reglamentas (C(2023)6125) bus paskelbtas ir įsigalios kitą dieną po jo paskelbimo.

Lietuvos muitinė skirs daugiau dėmesio rizikingesnėms eksporto procedūroms

Nuo 2023 m. rugsėjo 11 d. Lietuvos muitinė atidžiau tikrina eksporto procedūras įforminimo sąlygas tuo atveju, kai prekes šiai procedūrai deklaruoja kitos valstybės narės asmuo (pats ar naudodamasis atstovo muitinėje paslaugomis).

Lietuvos muitinė primena, kad vadovaujantis Reglamento (ES) 2015/2447 221 straipsnio 2 dalies nuostatomis, **kompetentinga muitinės įstaiga įforminti eksporto procedūrą laikoma ta įstaiga**, kurios kompetencijai priklauso:

- vietos, kurioje įsisteigęs eksportuotojas, priežiūra; arba
- vietos, kurioje prekės supakuojamos arba pakraunamos eksportuoti, priežiūra;
- vietos, kurioje įsisteigęs subrangovas, priežiūra, jei sudaryta subrangos sutartis;
- jei konkrečiu atveju tai būtina dėl susidariusių aplinkybių, įforminti prekėms eksporto procedūrą kompetentinga gali būti ir kita muitinės įstaiga, kurioje patogiau pateikti prekes muitinei.

Muitinė, tikrindama eksporto deklaracijos priėmimo sąlygas, ir, vertindama ar Reglamento (ES) 2015/2447 221 straipsnio 2 dalies b punkte nurodyti veiksmai buvo atlikti Lietuvoje, prekėms, nurodytoms Reglamento (ES) Nr. 833/2014 3k straipsnyje (XXIII priedas) ir eksportuojamoms į **Vidurinės Azijos, Pietų Kaukazo šalis, Moldovą, Baltarusiją, Turkiją, Serbiją** prašys pateikti deklaraciją papildančius dokumentus.

Daugiau informacijos (lietuvių k.): [Aktualija \(lrmuitine.lt\)](http://lrmuitine.lt)

Lietuvos muitinės informacija apie tarptautinių sankcijų įgyvendinimą

2023 m. rugsėjo 11 d. Lietuvos muitinė nurodė, kad įgyvendinama tarptautines ir Lietuvos Respublikos taikomas sankcijas Rusijai ir Baltarusijai, per **2023 m. rugpjūtį 53 kartus neleido atlikti importo procedūrų** – neleido arba apgręžė krovinius automobilius, bandžiusius įvežti į Lietuvos ar Europos Sąjungos teritoriją prekes, ir neatitikusius reikalavimų dėl taikomų sankcijų. Nuo metų pradžios iš viso buvo 712 tokių atvejų, kai prekės nebuvo įleistos į Lietuvą.

Per **2023 m. rugpjūčio mėnesį muitinė 2061 kartus neleido atlikti eksporto procedūrų**, tai yra, kai prekių neleido išvežti iš Lietuvos, taip pat ir ES. Nuo šių metų pradžios iš viso **apgręžti ir neišleisti 18245 kroviniai automobiliai**.

Per **2023 m. rugpjūtį muitinė 778 kartus neleido atlikti tranzito procedūrų**, nuo metų pradžios – buvo 8164 atvejai, kai Lietuvos muitinė neleido taikyti tranzito procedūrų dėl sankcijų įgyvendinimo.

Už nustatytų ribojamųjų priemonių nesilaikymą muitinė asmenų atžvilgiu per rugpjūčio mėn. pradėjo **7 administracinio nusižengimo teisenas**. Nuo metų pradžios – **456 atvejai**.

Teritorinės muitinės per rugpjūčio mėn. pradėjo 14 tyrimų dėl galimai sankcijomis nustatytų draudimų ir apribojimų pažeidimų. Nuo metų pradžios iš viso pradėti **165 tokie tyrimai**.

Lietuvos muitinė nuo birželio mėnesio sugriežtino eksporto procedūrų kontrolę, kai pastebėjo tendencijas, kad eksporto atveju kroviniai, kurie deklaruojami, kad vyksta į Vidurinę Aziją ar Pietų Kaukazą, galimai gali vykti į Baltarusiją ar Rusiją. Nuo birželio 5 d. LR muitinė ir toliau reikalauja, kad eksportuotojai pateiktų patvirtinimus (importo deklaracijas), kad prekės pasiekė šalį, pavyzdžiui Vidurinės Azijos valstybes, į kurias buvo įformintas eksportas. **Gauti 2735 patvirtinimai apie įformintas importo procedūras trečiose šalyse.** Nuo liepos 17 d. Lietuvos muitinė taip pat reikalauja pateikti eksportuojamų prekių gamintojo deklaraciją.

Daugiau informacijos (lietuvių k.): [Aktualija_\(lrmuitine.lt\)](#)

Informacija apie įšaldytas lėšas Lietuvoje

Vadovaujantis 2014 m. kovo 17 d. Tarybos reglamentu (ES) Nr. 269/2014 dėl ribojamųjų priemonių, taikytinų atsižvelgiant į Rusijos veiksmus, kuriais kenkiama Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei arba į juos kėsiamasi, **Lietuvoje finansinės sankcijos yra taikomos 9 juridiniams asmenims**, remiantis sąsajomis per nuosavybės teisę ar kontrolę. Šiems asmenims priklausančių įšaldytų lėšų sąskaitose bendra suma yra daugiau nei **72,306 mln. eurų**, daugiau nei **810 tūkst. JAV dolerių**.

Bendra įeinančių įšaldytų lėšų, kurių siuntėjams taikomos Europos Sąjungos ribojamosios priemonės, suma yra daugiau nei **1,470 mln. eurų**, daugiau nei **1,583 mln. JAV dolerių** bei daugiau nei **215 tūkst. Rusijos rublių**.

Vadovaujantis 2006 m. gegužės 18 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 765/2006 dėl ribojamųjų priemonių atsižvelgiant į padėtį Baltarusijoje ir į Baltarusijos įsitraukimą į Rusijos agresiją prieš Ukrainą, šiuo metu įšaldytos lėšos **6 juridinių asmenų ir 1 fizinio asmens sąskaitose, bendra suma 23,659 mln. eurų ir 7,680 mln. JAV dolerių**.

Informacija pateikta **2023 m. rugsėjo 14 dienai**.

Daugiau informacijos (lietuvių k.): [TARPTAUTINĖS FINANSINĖS SANKCIJOS | Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba](#)

Blokuojami 53 IP adresai, kuriais pasiekiami Rusijos propagandiniai kanalai

2023 m. rugsėjo 13 d. Lietuvos radijo ir televizijos komisija (toliau – LRTK) priėmė sprendimą blokuoti **53 IP adresus**, kuriais sudaroma galimybė žiūrėti Lietuvos Respublikoje draudžiamas transliuoti pagrindines Kremliaus propagandos televizijos programas.

2023 m. rugsėjo 7–12 d. LRTK atliko stebėseną, kurios metu buvo nustatyta, kad jos sprendimais **blokuotos interneto svetainės yra prieinamos Lietuvos vartotojams** pagal atitinkamus IP adresus.

Interneto svetainėse atsisiuntus televizijos programų sąrašus buvo galima matyti tiesiogiai rodomas įvairias televizijos programas tarp jų ir televizijos programas, kurioms taikomos Europos Sąjungos Tarybos patvirtintos ribojamosios priemonės (sankcijos).

Šis sprendimas priimtas atsižvelgiant ir vadovaujantis Europos Sąjungos Tarybos reglamentais, taikančiais ribojamąsias priemones dėl dezinformacijos ir propagandos skleidimo prieš Europos Sąjungą ir jos valstybes nares. Pagal juos ūkio subjektams **draudžiama transliuoti arba sudaryti palankesnes sąlygas transliuoti juridinių asmenų, subjektų ir organizacijų, įtrauktų į reglamentų prieduose išdėstytą sąrašą, teikiamą turinį arba kitaip prisidėti prie tokios transliacijos** jį perduodant ar platinant bet kokiomis priemonėmis.

Analogiškus sprendimus LRTK yra priėmusi š. m. kovo 8 d., gegužės 10 d. ir birželio 21 d.

Kadangi draudžiamos platinti televizijos programos **perduodamos naudojant interneto ryšį**, darytina išvada, kad **internetu paslaugų teikėjai prisideda prie draudžiamų platinti televizijos programų transliacijos**. Todėl jie **privalo imtis visų įmanomų priemonių**, kad įtrauktas į reglamentų sąrašą turinys nebūtų pasiekiamas.

Todėl LRTK priėmė sprendimą nurodyti viešųjų elektroninių ryšių tinklų ir viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjams panaikinti galimybę pasiekti nurodytus 53 IP adresus, kuriais pasiekiamos televizijos programos, kurioms taikomos Europos Sąjungos Tarybos patvirtintos ribojamosios priemonės (sankcijos).

Daugiau informacijos (lietuvių k.): [Blokuojami 53 IP adresai, kuriais pasiekiami Rusijos propagandiniai kanalai | Lietuvos radijo ir televizijos komisija](#)

JUNGTINĖ KARALYSTĖ

„Wagner Group“ paskelbta teroristine organizacija

2023 m. rugsėjo 15 d. vadovaujantis JK Terorizmo Aktu (angl. *Terrorism Act 2000*) Rusijos samdinių organizacija „Wagner Group“ buvo uždrausta kaip teroristinė organizacija. Šis įsakas **įsigaliojo iš karto** ir pagal jį priklausymas „Wagner Group“ arba aktyvi parama šiai grupei Jungtinėje Karalystėje bus laikoma nusikalstama veikia, už kurią gresia 14 metų laisvės atėmimo bausmė.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Wagner Group proscribed](#)

Nustatytos naujos sankcijos Iranui

2023 m. rugsėjo 15 d. Jungtinė Karalystė (JK), JAV, Kanada ir Australija paskelbė suderintas sankcijas **keturiems** Irano pareigūnams Mahsa Amini mirties metinių proga ir pabrėžė JK įsipareigojimą palaikyti Irano žmones, reikalaujančius pagrindinių teisių.

Atitinkamai paskelbtos sankcijos pareigūnams, atsakingiems už Irano privalomo hidžabo įstatymo vykdymą, įskaitant kultūros ir islamo gairių ministrą, ministro pavaduotoją, Teherano merą ir Irano policijos atstovą spaudai.

Pažymėtina, kad JK taip pat nustatė sankcijas **internetu debesijos paslaugų teikėjui „Arvan Cloud“**, kuris yra atsakingas už technologijų, naudojamų represijoms prieš Irano piliečius, teikimą. „Arvan Cloud“ yra pagrindinė Irano informacijos ir ryšių technologijų ministerijos partnerė ir remia visos šalies intranetą, kuris naudojamas Irano žmonėms atjungti nuo pasaulinio interneto, kūrimą.

Daugiau informacijos (anglų k.): [‘I commend their bravery’: Foreign Secretary recognises bravery of Iranian people on anniversary of Mahsa Amini death](#)

JK ir JAV pratęsė „Sachalin-2“ projektui taikomų sankcijų išimtį

2023 m. rugsėjo 14 d. JK ir JAV pratęsė „Sachalin-2“ projektui taikomų sankcijų Rusijai išimtį iki **2024 m. birželio 28 d.** Atitinkamai OFSI iš dalies pakeitė bendrąją licenciją **INT/2022/2470156**, kad būtų pratęstas jos galiojimo laikas, o JAV OFAC išleido **bendrąją licenciją Nr. 55A**.

Pažymėtina, kad „Sachalin-2“ - tai naftos ir dujų gavybos Sachalino saloje, Rusijoje, projektas, kuriuo tiekama apie 9% Japonijos importuojamų suskystintų gamtinių dujų.

Jungtinė Karalystė į JK teisę įtrauks JT sankcijas Iranui

2023 m. rugsėjo 14 d. JK, Prancūzija ir Vokietija (E3) paskelbė, kad išlaikys galiojančias ES ir JK sankcijas Iranui po spalio mėn. termino, numatyto branduoliniame susitarime.

E3 ėmėsi „teisėtų ir proporcingų“ veiksmų reaguodama į tai, kad **Irano režimas pažeidžia įsipareigojimus pagal branduolinį susitarimą** ir plėtoja savo branduolinę programą, kuri yra nepagrįsta jokiais įtakingais civiliniais sumetimais. JK ir partneriai tebėra įsipareigoję neleisti Iranui pasigaminti branduolinių ginklų.

Atitinkamai, 2023 m. rugsėjo 14 d. JK įsipareigojo į JK teisę įtraukti JT sankcijas Iranui, kurios turi būti panaikintos spalio mėn. Pažymėtina, kad Pagal Bendrąjį išsamių veiksmų planą (Joint Comprehensive Plan of Action, JCPoA) **2023 m. spalio 18 d. bus atšauktos įvairios JT, ES ir JK sankcijos**. Tai apima sankcijas asmenims ir subjektams, susijusiems su Irano raketų, branduolinių ir kitų ginklų programomis.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad reaguodamos į tai, kad Iranas nesilaiko susitarimo, E3 šalys 2020 m. sausio mėn. pradėjo taikyti JCPoA ginčų sprendimo mechanizmą (DRM), kad būtų bandoma rasti sprendimą. Pagal DRM procesą ginčas turėjo būti išspręstas per 30 dienų, tačiau praėjo daugiau kaip treji su puse metų, o Iranas ir toliau nesilaiko reikalavimų.

Daugiau informacijos (anglų k.): [UK to bring UN sanctions on Iran into UK law](#)

Paskelbtos gairės dėl trečiosiose šalyse perdirbtos geležies ir plieno produktų

2023 m. rugsėjo 8 d. JK Verslo ir prekybos departamentas ir Tarptautinės prekybos departamentas paskelbė pranešimą, kuriame paaiškinama priemonių, susijusių su trečiosiose šalyse perdirbta rusiška geležimi ir plienu, taikymo sritis, įskaitant:

- įrodymus, kuriuos prekybininkai turi pateikti, kad įrodytų atitiktį;
- paaiškinimą, kas turėtų būti laikoma „geležies ir plieno“ produktu;
- pavyzdžius, kaip taisyklės gali būti taikomos praktikoje ir patikrinimuose;
- licencijavimo nuostatas.

Pažymėtina, kad draudimas importuoti trečiojoje šalyje perdirbtus rusiškus geležies ir plieno gaminius įsigalios nuo **2023 m. rugsėjo 30 d.**

Daugiau informacijos (anglų k.): [Guidance on third country processed iron and steel measures](#)

Nustatytos sankcijos Rusijos kibernetinių nusikaltėlių gaujos nariams

2023 m. rugsėjo 7 d. JK nustatė sankcijas **Rusijos kibernetinių nusikaltėlių gaujos**, atsakingos už atakas prieš ligonines ir ypatingos svarbos infrastruktūrą, **nariams**.

Pažymėtina, kad šių veiksmų buvo imtasi kartu su JAV, kur šiems pagrindiniams kibernetiniams nusikaltėliams taip pat buvo nustatytos sankcijos.

Vienuolikai kibernetinių nusikaltėlių, kurie taip pat grasino tiems, kurie priešinasi neteisėtai Rusijos karinei agresijai prieš Ukrainą, išaldomas turtas ir jiems uždraudžiama keliauti. JAV teisingumo departamentas netrukus skelbs kaltinamuosius aktus septyniems iš 11 asmenų, kuriems nustatytos sankcijos.

Daugiau informacijos (anglų k.): [UK sanctions members of Russian cybercrime gang](#)

FCA paskelbė finansinių paslaugų įmonių sankcijų sistemų peržiūros apžvalgą

2023 m. rugsėjo 6 d. JK Finansinio elgesio institucija (angl. *Financial Conduct Authority, FCA*) paskelbė daugiau kaip **90 finansinių paslaugų įmonių** taikomų sankcijų sistemų ir kontrolės priemonių apžvalgą.

Atlikus peržiūrą nustatyta, kad:

- buvo gerosios praktikos pavyzdžių, pavyzdžiui, įmonės, kurios **atliko rizikos poveikio vertinimą** prieš Rusijos karinę agresiją prieš Ukrainą, ir įmonės, kurios atliko duomenų bandomuosius testavimus ir derinimus;
- daugelyje įmonių **reikia gerinti valdymą ir priežiūrą**, pernelyg pasikliaujama trečiųjų šalių sankcijų patikros priemonėmis;
- įmonės ne visuomet laiku teikė informaciją apie galimus pažeidimus;
- kai kurios įmonės vis dar **neturi pakankamai išteklių**, kad užtikrintų veiksmingą sankcijų patikrą.
- kai kurios įmonės vis dar neužtikrina, kad **vyresniajai vadovybei teikia pakankamai informacijos** apie joms gresiančių sankcijų poveikį arba yra priklausomos nuo pasaulinės sankcijų politikos, kuri nėra suderinta su JK sankcijų režimais.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Sanctions systems and controls: firms' response to increased sanctions due to Russia's invasion of Ukraine | FCA](#)

OFSI pirmą kartą pasinaudojo informacijos atskleidimo įgaliojimais

2023 m. rugpjūčio 31 d. vykdydama nuolatinį įsipareigojimą stiprinti sankcijų vykdymo užtikrinimo tvarką, Jungtinės Karalystės Finansinių sankcijų įgyvendinimo tarnyba (OFSI) pirmą kartą pasinaudojo naujais teisės aktų suteiktais vykdymo užtikrinimo įgaliojimais.

Šie įgaliojimai leidžia **OFSI skelbti informaciją apie finansinių sankcijų pažeidimus** - įskaitant pažeidimus padariusį asmenį/subjektą, tais atvejais, kai OFSI nusprendžia, kad **pažeidimai nėra pakankamai rimti**, kad būtų galima skirti piniginę baudą. Šiuos įgaliojimus OFSI įgijo pernai, priėmus 2022 m. Ekonominio nusikalstamumo (skaidrumo ir vykdymo užtikrinimo) Aktą (angl. *Economic Crime (Transparency and Enforcement) Act 2022*).

2022 m. birželio mėn. iš „Wise Payments Limited“ („Wise“) verslo sąskaitos, priklausančios bendrovei, kuri priklauso asmeniui, kuriam taikomos JK sankcijos, arba yra jo kontroliuojama, buvo išimta 250 svarų sterlingų grynujų pinigų. Sudarydama galimybę sankcionuotam asmeniui išimti lėšas, „Wise“ pažeidė JK sankcijas. Pažeidimo metu galiojusi bendrovės politika (neriboti debetinių kortelių operacijų, kai buvo nustatyta, kad vardas ir pavardė gali sutapti su sankcionuoto asmens vardu ir pavarde) buvo netinkama sankcijų rizikai valdyti. Papildomai pažymėtina, kad dėl to, jog savaitgaliais „Wise“ trūko išteklių perspėjimams apie sankcijas peržiūrėti, taip pat buvo reikšmingai vėluojama nustatyti tinkamus apribojimus sankcionuoto asmens debeto kortelei. Šis atvejis rodo, kad įmonės turėtų atidžiai apsvarstyti, kokius išteklius reikia skirti sankcijų rizikai valdyti. Nustačiusi sankcijų riziką, įmonė turėtų **imtis veiksmų**, kad visiškai **pašalintų šią riziką** ir nedelsdama apriboti visų formų prieigą prie lėšų ar ekonominių išteklių.

Daugiau informacijos (anglų k.):

- [OFSI uses disclosure power for first time - Office of Financial Sanctions Implementation;](#)
- [Wise Payments Limited Disclosure Notice 31AUGUST23.pdf.](#)

Bendrujų licencijų atnaujinimai

2023 m. rugpjūčio 23 d. Jungtinės Karalystės Finansinių sankcijų įgyvendinimo tarnyba (OFSI) paskelbė bendrujų licencijų (angl. *General Licenses*) [INT/2023/3263556](#) ir [INT/2022/1875276](#) atnaujinimus.

Atnaujintoje bendrojoje licencijoje INT/2023/3263556 iš dalies pakeistas 1 priedas, kuriame pateiktas nebaigtinis dukterinių įmonių sąrašas, siekiant aiškiai nurodyti, jog bendrovei „STLC Europe Nine Leasing Limited“ taikoma bendroji licencija.

Bendroji licencija INT/2022/1875276 buvo atnaujinta siekiant paaiškinti, kad PJSC „MegaFon“ yra civilinių telekomunikacijų, o taip pat naujienu žiniasklaidos paslaugų sankcionuotas subjektas, su kuriuo remiantis bendraja licencija, asmenys ir subjektai gali tęsti verslo operacijas.

OFSI paskelbė nuotolinių seminarų ir renginių tvarkaraštį

2023 m. rugpjūčio 22 d. OFSI pasidalino planuojamų nuotolinių seminarų ir renginių tvarkaraščiu, kurių metu bus teikiamos rekomendacijos apie finansines sankcijas ir apie tai, kaip laikytis JK finansinių sankcijų taisyklių.

Pažymėtina, kad šie seminarai ir renginiai yra nemokami ir viešai prieinami.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Financial sanctions webinars and events](#)

JAV

Nustatytos sankcijos su Irano bepiločių orlaivių kūrimu susijusiems asmenims

2023 m. rugsėjo 19 d. JAV Iždo departamento Užsienio turto kontrolės biuras (OFAC) pritaikė sankcijas **septyniems asmenims ir keturiems subjektams**, įsikūrusiems Irane, Kinijos Liaudies Respublikoje (KLR), Rusijoje ir Turkijoje. Visi šie subjektai susiję su Irano bepiločių orlaivių ir karinių orlaivių kūrimu.

Šis tinklas padėjo **vykdyti siuntas ir finansinius sandorius**, kuriais remiama JAV sankcionuotos Irano orlaivių gamybos pramonės bendrovės („HESA“) bepiločių orlaivių ir karinių orlaivių gamybos, įsigijimo ir techninės priežiūros veikla. Pažymėtina, kad OFAC taip pat **atnaujino „HESA“ įrašą**, nurodytą taip vadinamajame specialiai paskirtųjų piliečių (angl. SDN)) sąrašė, kad būtų įtrauktas jos naujas slapyvardis, kurį ji naudojo siekdama išvengti sankcijų ir eksporto kontrolės priemonių.

Pažymėtina, kad šie OFAC veiksmai grindžiami tuo, kad OFAC dar 2023 m. kovo 9 d. įtraukė į sankcijų sąrašą penkias KLR įsikūrusias bendroves ir vieną asmenį, atsakingus už tūkstančių aviacijos ir kosmoso komponentų, įskaitant bepiločių orlaivių komponentus, pardavimą ir siuntimą bendrovei „HESA“.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Treasury Sanctions Multinational Network Supporting Iran's UAV and Military Aircraft Production | U.S. Department of the Treasury](#)

Nustatytos sankcijos Irano buvusiam prezidentui bei įsteigtas humanitarinės pagalbos koridorius

2023 m. rugsėjo 18 d. OFAC nustatė sankcijas **buvusiam Irano prezidentui Mahmoud Ahmadinejad** dėl to, kad jis teikė materialinę paramą Irano žvalgybos ir saugumo ministerijai (MOIS) - subjektui, kuriam sankcijas nustatė JAV Valstybės departamentas.

JAV Valstybės departamentas nurodė, kad MOIS yra atsakinga už JAV piliečių įkaitais paėmimą arba neteisėtą JAV piliečio sulaikymą užsienyje, už tiesioginį ar netiesioginį bendrininkavimą, tiesioginį ar netiesioginį dalyvavimą arba už įsakymą, kontrolę ar kitokį vadovavimą tokiam veiksmui.

Papildomai pažymėtina, kad JAV vyriausybė paskelbė, kad **Katare įsteigtas humanitarinės pagalbos koridorius (HC)**, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos humanitarinės pagalbos teikimui Irano žmonėms, atsižvelgiant į JAV vyriausybės ilgalaikę paramą humanitarinės pagalbos teikimui. Panašiai kaip ir ankstesnių administracijų įsteigti humanitarinės pagalbos koridoriai, HC yra skirtas padėti Irano žmonėms gauti maisto, žemės ūkio prekių, vaistų ir medicinos prietaisų, taikant **griežtas deramo patikrinimo priemones**, kurios apsaugo nuo pinigų plovimo, piktnaudžiavimo ir JAV sankcijų vengimo.

Būtina atkreipti dėmesį, kad HC **nepanaikina jokių JAV sankcijų Iranui**, o JAV vyriausybė ir toliau taiko sankcijas dėl Irano piktybinės veiklos, be kita ko, reaguodama į Irano ginklų platinimą ir paramą tarptautiniam terorizmui.

Daugiau informacijos (anglų k.):

- [Treasury Designates Former President of Iran | U.S. Department of the Treasury](#)
- [Frequently Asked Questions - Newly Added | Office of Foreign Assets Control \(treasury.gov\)](#)
- [Designating Iranian Persons Connected to Wrongful Detentions - United States Department of State](#)

Nustatytos sankcijos Irano pareigūnams ir bendrovėms, susijusioms su represijomis

2023 m. rugsėjo 15 d. OFAC nustatė sankcijas **29 asmenims ir subjektams**, susijusiems su Irano režimo smurtiniu protestų visoje šalyje malšinimu po Mahsa Amini mirties, kai ją sulaikė „moralės policija“, ir su nuolatinėmis režimo pastangomis sulaikyti kitaminčius bei apriboti prieigą prie laisvo ir atviro interneto.

Atitinkamai OFAC nustatė sankcijas: 18 pagrindinių režimo saugumo pajėgų, Islamo revoliucinės gvardijos korpuso (IRGC) ir Teisėsaugos pajėgų (LEF) narių, Irano kalėjimų organizacijos vadovui, trims asmenims ir vienai bendrovei, susijusiems su režimo vykdoma sisteminga cenzūra ir priegos prie interneto blokavimu, trims IRGC ir režimo kontroliuojamoms žiniasklaidos priemonėms - „Fars News“, „Tasnim News“ ir „Press TV“ - ir trims aukšto rango pareigūnams.

Šie OFAC veiksmai buvo koordinuojami su partneriais iš Jungtinės Karalystės, Kanados, Australijos ir kitų šalių, kurios taip pat taiko sankcijas asmenims, susijusiems su Irano režimo vykdomomis represijomis.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Treasury Sanctions Iranian Officials and Companies Connected to Repression in Advance of the Anniversary of Mahsa “Zhina” Amini’s Death](#) | U.S. Department of the Treasury.

Nustatytos naujos sankcijos Rusijos elitui ir Rusijos pramonės subjektams, finansų įstaigoms ir technologijų tiekėjams

2023 m. rugsėjo 14 d. OFAC nustatė sankcijas **beveik 100 subjektų**: Rusijos elitui ir Rusijos pramonės subjektams, finansų įstaigoms ir trečiųjų šalių technologijų tiekėjams.

Pažymėtina, kad OFAC nustatė sankcijas **Suomijoje įsikūrusiam tinklui**, kuris specializuojasi siunčiant **elektronikos gaminius** Rusijoje įsikūrusiems galutiniams vartotojams.

Suomijoje įsikūrusios logistikos įmonės „Siberica Oy“ (toliau - „Siberica“) ir „Luminor Oy“ (toliau - „Luminor“) į Rusiją siuntė įvairią elektroniką, įskaitant nepilotuojamų orlaivių kameras, aukštos kokybės optinius filtrus ir ličio baterijas. Taip pat atkreiptinas dėmesys į tai, kad Rusija ir toliau pasiekia trečiųjų šalių subjektams, kad galėtų importuoti labai reikalingas **dvejopo naudojimo prekes**, kurios būtinos karinei agresijai prieš Ukrainą vykdyti. JAV Iždo departamentas ne kartą kėlė klausimą dėl dvejopo naudojimo prekių siuntimo ar perkrovimo į Rusiją Turkijos Vyriausybei ir Turkijos privačiam sektoriui. Atitinkamai OFAC nustatė sankcijas **dviem Turkijoje įsikūrusioms įmonėms**, kurios atliko šimtus siuntų perdavimų Rusijoje įsikūrusiems subjektams.

Siekdama toliau riboti Rusijos galimybes naudotis ryšiais su tarptautine finansų sistema, OFAC į sankcijų sąrašą įtraukė dar **du Rusijoje įsikūrusius bankus** ir kelias Rusijoje įsikūrusias **turto valdymo konsultacijas, audito ir investicijų įmones**.

2023 m. rugsėjo 14 d. JAV Valstybės departamentas taip pat nustatė sankcijas daugiau kaip **70 asmenų**. Sankcijos nustatytos subjektams ir asmenims, dalyvaujantiems plečiant Rusijos energijos gamybos ir eksporto pajėgumus, vykdančiams veiklą Rusijos metalų ir kasybos sektoriuose ir padedantiems Rusijos asmenims ir subjektams išvengti tarptautinių sankcijų.

Daugiau informacijos (anglų k.):

- [Imposing Further Sanctions in Response to Russia’s Illegal War Against Ukraine - United States Department of State](#)
- [With Wide-Ranging New Sanctions, Treasury Targets Russian Military-Linked Elites and Industrial Base](#) | U.S. Department of the Treasury

2023 m. rugsėjo 18 d. JAV Teisingumo departamentas paskelbė, kad **Rusijos piliečiui, gyvenančiam Honkonge** buvo pateikti kaltinimai dėl įtariamo dalyvavimo scheme, pagal kurią **galutinių naudotojų Rusijoje vardu** buvo neteisėtai įsigyta JAV kilmės dvejojo naudojimo mikroelektronikos prekių, skirtų karinėms reikmėms.

Kaip įtariama, Rusijos pilietis dalyvavo neteisėtame pirkimų tinkle, kuris galutiniams vartotojams Rusijoje tiekė **karinės paskirties mikroelektronikos prekes**. Įtariama, kad Rusijos pilietis ir jo bendrininkai naudojami **fiktyviomis bendrovėmis** ir kitomis apgaulingomis priemonėmis, siekdami užtikrinti JAV pagamintų mikroelektronikos prekių, kurios naudojamos šautuvų optiniuose taikikliuose, naktinio matymo akiniuose, terminėje optikoje ir ginklų sistemose, panaudojimą Rusijos reikmėms.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Office of Public Affairs | Russian International Money Launderer Arrested for Illicitly Procuring Large Quantities of U.S.-Manufactured Dual-Use Military Grade Microelectronics for Russian Elites | United States Department of Justice](#)

2023 m. rugsėjo 14 d. Federalinė prisiekusiųjų žiuri pripažino Jalal Hajavi kaltu dėl sąmokso pažeisti Tarptautinį nepaprastųjų ekonominių galių aktą (angl. *International Emergency Economic Powers Act, IEEPA*) ir Irano sandorių ir sankcijų taisyklės (angl. *Iranian Transactions and Sanctions Regulations, ITSR*), dėl to, jog jis vykdė neteisėtą prekių eksportą ir reeksportą iš JAV į Iraną neturint licencijos ir neteisėtai dalyvavo tam tikros įrangos eksporto sandoriuose, kurie buvo vykdomi **iš JAV į Iraną per Jungtinius Arabų Emyratus**.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Northern District of Georgia | Virginia man convicted of exporting heavy equipment to Iran in violation of U.S. sanctions laws | United States Department of Justice](#)

Nustatytos sankcijos „Hizballah“ bendrininkams

2023 m. rugsėjo 12 d. OFAC koordinuojant veiksmus su Narkotikų kontrolės administracija, nustatė sankcijas **pagrindiniams „Hizballah“ veikėjams ir finansiniams tarpininkams** Pietų Amerikoje ir Libane.

Pažymėtina, kad sankcijos nustatytos Amer Mohamed Akil Rada, kuris buvo ne tik „Hizballah“ aukšto rango agentas, bet ir vienas iš „Hizballah“ operatyvinių narių. Amer Mohamed Akil Rada ir jo bendrininkai vadovauja „Hizballah“ komercinei įmonei, įskaitant medžio anglies eksporto vykdymą į Libaną. Atitinkamai sankcijos nustatytos **septyniems pagrindiniams asmenims ir subjektams**, priklausantiems šiam tinklui, iš kurio gaunamos pajamos „Hizballah“ teroristinei veiklai ir kuris sudaro sąlygas teroristinei grupei veikti Lotynų Amerikoje.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Treasury Designates Hizballah Operatives and Financial Facilitators in South America and Lebanon | U.S. Department of the Treasury](#)

FinCEN paskelbė Rusijos eksporto kontrolės vengimo analizę

2023 m. rugsėjo 11 d. Finansinių nusikaltimų tyrimo tinklas (FinCEN) paskelbė **finansinių tendencijų analizę**, kurioje išsamiai aprašytos **Rusijos eksporto kontrolės vengimo tendencijos**.

FinCEN analizė atlikta remiantis finansų įstaigų pagal Bankų slaptumo Akta (BSA) pateiktomis ataskaitomis, pavyzdžiui, pranešimais apie įtartinus sandorius.

FinCEN nustatė, kad **Kinija ir Honkongas** yra didžiausios rizikos šalys. Į pirmąjį dešimtuką taip pat pateko Turkija, Jungtiniai Arabų Emyratai (JAE), Jungtinė Karalystė, Kanada, Singapūras ir Kipras. Daugelis įtartinų sandorių pavyzdžių buvo susiję su šiose šalyse įsikūrusiais subjektais, dažnai tarpininkais ar patronuojamosiomis įmonėmis, kurie naudojo **sudėtingas įmonių struktūras**, kad paslėptų sąsajas su Rusija.

Viename iš pavyzdžių JAE bendrovė pirkė prekes subjektams, vykdančioms skirtingas ekonomines veiklas ir įsikūrusioms mažiausiai šešiose šalyse, daugiausia netoli Rusijos.

Atitinkamai JAV bendrovės turėtų atkreipti dėmesį į įspėjamuosius ženklus, rodančius galimą vengimą, įskaitant **sudėtingas korporatyvines struktūras, keliose skirtingose šalyse veikiančius subjektus** ir subjektus, **didinančius užsakymų skaičių vykdymą** į didelės rizikos šalis.

FinCEN atkreipė dėmesį į elektronikos pramonę, kuri dažnai figūruoja finansų įstaigų pateikiamose ataskaitose. Pavyzdžiui, BSA ataskaitose buvo minimi mikroelektronikos komponentai, vaizdo gavimo technologijos, elektroniniai filtrai, elektromechaniniai prietaisai ir belaidžio radijo ryšio produktai. Be to, nustatyta, kad į Rusiją galėjo būti nukreiptas tam tikrų pramoninių mašinų, įskaitant skysčių perdavimo sistemų komponentus, dujų kompresorius ir volframo strypus, tiekimas. Šiuos gaminius parduodančios JAV bendrovės turėtų atlikti **papildomą patikrinimą dėl apėjimo rizikos**.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Financial Trend Analysis, September 2023](#)

Nustatytos sankcijos greitojo reagavimo pajėgų vadams Sudane

2023 m. rugsėjo 6 d. JAV Valstybės departamentas nustatė **vizų apribojimus** greitojo reagavimo pajėgų (angl. *Rapid Support Forces, RSF*) generolui ir Vakarų Darfūro sektoriaus vadui Abdul Rahman Juma dėl jo dalyvavimo šurkščiuose žmogaus teisių pažeidimuose.

Kartu JAV Iždo departamentas nustatė sankcijas RSF vyresniajam vadui Abdelrahimui Hamdanui Dagalo už jo ryšius su RSF, kurios nariai pažeidinėjo žmogaus teises prieš civilius Sudane, įskaitant su konfliktu susijusį seksualinį smurtą ir žudymus dėl etninės priklausomybės.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Actions Against Senior Rapid Support Forces Commanders in Sudan - United States Department of State](#)

Nustatytos sankcijos subjektams, remiantiems Korėjos Liaudies Demokratinės Respublikos masinio naikinimo ginklų programą

2023 m. rugpjūčio 31 d. JAV, bendradarbiaujant su Korėjos Respublika ir Japonija, nustatė sankcijas **dviem asmenims ir vienam subjektui**, kurie dalyvavo gaunant pajamas Korėjos Liaudies Demokratinės Respublikos (KLDK) neteisėtam masinio naikinimo ginklų ir balistinių raketų kūrimui.

OFAC ėmėsi aukščiau nurodytų veiksmų reaguodama į KLDK rugpjūčio 23 d. bandymą iškelti į orbitą žvalgybos palydovą, kuris buvo jau antras nesėkmingas bandymas per tris mėnesius.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Treasury Targets Individuals and Entity Supporting the Democratic People's Republic of Korea's Weapons of Mass Destruction Program | U.S. Department of the Treasury](#)

Nustatytos sankcijos subjektams dėl ukrainiečių vaikų deportavimo ir indoktrinavimo

2023 m. rugpjūčio 24 d. JAV Valstybės departamentas paskelbė apie nustatytas sankcijas **2 subjektams ir 11 asmenų** dėl jų vaidmens prievarta perkeliant ir deportuojant Ukrainos vaikus į indoktrinacijos stovyklas Rusijoje ir Rusijos okupuotame Kryme. Šie asmenys taip pat kaltinami ir tokio tipo stovyklų steigimu.

Valstybės departamentas taip pat pranešė, kad imasi veiksmų, kad būtų nustatyti **vizų apribojimais trims Rusijoje paskirtiems pareigūnams** dėl žmogaus teisių pažeidimų, susijusių su Ukrainos civilių nepilnamečių prievartine deportacija, perkėlimu ir įkalinimu.

Daugiau informacija (anglų k.): [Imposing Sanctions and Visa Restrictions on Individuals and Entities Russia to Promote Accountability for Forced Transfer and Deportation of Children During Russia's Illegal War Against Ukraine - United States Department of State](#)

Rusijos asmenims, teikusiems šalies kariuomenei JAV gaminamas mikroelektronikos prekes, uždrausta vykdyti eksporto veiklą

2023 m. rugpjūčio 31 d. JAV Valstybės departamento Pramonės ir saugumo biuras išleido laikiną draudimo įsakymą (angl. Temporary denial order) (**TDO**), kuriuo 3 asmenims ir 4 subjektams panaikinama išimtis, leidusi vykdyti veiklą nepažeidžiant Eksporto administravimo taisyklių (**EAR**) dėl eksporto į Rusiją.

Išimtytys asmenims panaikintos, nes įtariama, jog jie priklauso Rusijoje įsikūrusiam neteisėtų pirkimų tinklui, kuris šalies kariuomenei teikia JAV gaminamas mikroelektronikos prekes. Išimtis panaikinta šiems asmenims ir subjektams: **Arthur Petrov, Zhanna Soldatenkova, Ruslan Almetov, „Astraferos Technokosmos LTD“, „Ultra Trade Service LLC“, „Juzhoi Electronic LLC“ ir „LLC Electrocom VPK“.**

Aukščiau nurodyti subjektai įsigydavo kontroliuojamų mikroelektronikos prekių iš JAV įsikūsių eksportuotojų pasinaudodami **„Astraferos“** paslaugomis, nurodydami, kad įmonė „Astraferos“ perka prekes, skirtas priešgaisrinėms apsaugos sistemoms ir, kad **galutiniai naudos gavėjai** yra bendrovės **Kipre, Latvijoje arba Tadžikistane**, kuomet iš tikrųjų komponentai buvo **skirti Rusijos bendrovei „Electrocom VPK“**, kuri tiekia prekes Rusijos kariuomenei.

KANADA

Paskelbtas 14-as sankcijų rinkinys Iranui

2023 m. rugsėjo 15 d. Kanada paskelbė apie nustatytą 14-ąjį sankcijų paketą Iranui, kuriuo į sankcijų sąrašą įtraukti **6 asmenys**. Pažymėtina, kad bendras asmenų, kuriems nuo 2022 m. spalio mėn. taikomos sankcijos, skaičius išaugo iki **135**. Šios priemonės, kurių imtasi koordinuojant veiksmus su Europos Sąjunga, Jungtine Karalyste ir Jungtinėmis Valstijomis, rodo Kanados tvirtą pasiryžimą reaguoti į nuolatinę Irano režimo agresiją prieš savo piliečius.

Daugiau informacijos (anglų k.): [On first anniversary of Mahsa Amini's death, Canada announces additional sanctions against Iranian regime](#)

Nustatytos sankcijos turintiems tiesioginius ryšius su Rusijos kariniu-pramoniniu kompleksu bei finansiniu ir atominės energetikos sektoriais

2023 m. rugpjūčio 23 d. Kanada paskelbė apie nustatytas sankcijas **4 asmenims ir 29 subjektams, turintiems tiesioginius ryšius su Rusijos kariniu-pramoniniu kompleksu bei finansiniu ir atominės energetikos sektoriais.**

Ribojamosios priemonės taikomos Rusijos ginkluotųjų pajėgų pulkininkui, susijusiam su Malaizijos oro linijų skrydžio MH17 numušimu 2014 metais. Sankcijos taip pat nustatytos įmonėms susijusioms su civilinio ir karinio naudojimo, kaip kad aviacija, laivyba bei ypatingai branduolinė įranga, prekių gamyba. Tarp šių įmonių yra „**Promtekhologiya LLC**“, gaminusi ginklus „**Wagner**“ grupei. Kanada taip pat nustatė sankcijas finansiniams subjektams, kuriems sankcijos jau taiko G7 valstybės, ir, kurie yra tiesiogiai susiję su Putino režimu.

Į Kanados sankcijų sąrašą įtraukiamos ir **su branduoline energetika susijusios ROSATOM dukterinės įmonės, įskaitant tas, kurios priklauso Rusijos atominių ginklų kompleksui.** Ribojamosios priemonės taikomos ir eksporto agentūroms, parduodančioms rusiškos kilmės branduolines technologijas užsienyje.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Canada announces additional sanctions against Russia's military and nuclear sectors](#)

Reaguojant į augančius žmogaus teisių pažeidimus Kanada nustatė sankcijas 15 Rusijos asmenų ir 3 subjektams

2023 m. rugpjūčio 18 d. Kanada paskelbė apie nustatytas sankcijas **15 Rusijos piliečių ir 3 subjektams.** Ribojamosios priemonės nustatytos **reaguojant į didėjančius žmogaus teisių pažeidimus ir valstybės remiamą smurtą,** su kurio susiduria politiniai oponentai ir kritikai, kuomet Rusija bando slopinti vidaus nesutarimus.

Atitinkamai sankcijos nustatytos aukštiems Rusijos vyriausybės, teismų ir tyrimų komiteto pareigūnams, taip pat valstybiniu lygmeniu finansuojamiems teismams, įskaitant Basmanino apygardos teismą, kuris buvo tiesiogiai susijęs su žmogaus teisių pažeidimais prieš Rusijos opozicijos lyderius, įskaitant **Vladimirą Karą-Murzą, Aleksejų Navalną** ir kitus Rusijos piliečius.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Canada announces sanctions against officials of justice and security sectors - Canada.ca](#)